

Tankesmedjan Det Osynligas kommentar till Kulturpropositionen:

MÅLEN ÄR BRA – NU ÅTERSTÅR VERKLIGHETEN

Det är glädjande att det demokratiska samtalet i Sverige tycks fungera. I alla fall är det uppenbart att regeringen i sin nya kulturproposition lyssnat noga på dem som haft synpunkter på det hafsigt sammanställda betänkande som kulturutredningen presenterade i våras. De nya målen för kulturpolitiken är en seger för den kultursyn som ser konsten och kulturlivet som en bärande del av ett demokratiskt samhälle.

Målen tydlighet ger också en möjlighet att utvärdera den förda politiken, vilket skapar möjlighet för en fortsatt hög nivå på kulturdebatten.

De kulturpolitiska målen vill särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur. Det är glädjande. Det är också positivt att satsningen på Skapande skola utvidgas till att nu också omfatta mellanstadiebarnen. Det demokratiska problemet med Skapande skola är att det kräver mycket engagerade och kunniga rektorer och lärare. Det finns också på många håll, men inte överallt. Vilket innebär en risk att det främst är redan privilegierade områden som tar för sig.

Tanken att varje region själv genom portföljmodellen ska få formulera vad man vill med konsten och kulturlivet i sin del av Sverige är också i grunden god. Det har visat sig att ansvar föder engagemang, och på vissa håll har modellen fungerat väl, än så länge. Men en liknande ansvarsförskjutning i Danmark håller i dag på att få katastrofala följder för kulturlivets mångfald. Den stora faran är att man i regionerna väljer stora och kortsiktigt ekonomiskt lönsamma projekt för att snabbt sätta sin ort på kartan, istället för att värna den infrastruktur av kulturskolor, amatörverksamhet och studieförbund, liksom den professionella spetskulturen, som verkar på längre sikt, och som är grunden för mångfald, bredd och kvalitet. Som ju de kulturpolitiska målen också vill sträva efter.

Det är bra att man inser behovet av stöd till nyskapande kultur och Kulturbryggan är i grunden en god idé. Eftersom hälften av pengarna i Kulturbryggan väntas komma från alternativa finansiärer, blir projektet en form av sponsringsmöjlighet som samtidigt garanterar oberoende, vilket är viktigt. Frågan är dock hur stort intresset är hos företag, privatpersoner och andra att bidra till denna form av sponsring. Kommer man verkligen att lyckas dra in de förväntade extra 25 miljonerna? Får man inte in någonting innebär Kulturbryggan att anslagen till nyskapande konst halveras. Det skulle rimma mycket illa med de nu uppsatta målen.

Regeringen säger sig vilja verka för att kulturens status ska höjas. Samtidigt avvecklar man systemet med konstnärslöner. Det stämmer inte med den bild av kulturen som en vital del av demokratin som man samtidigt vill lansera. Konstnärslönerna borde kunna jämföras med de inkomstgarantier som ges till riksdagsledamöter som efter en tid lämnar politiken. Riksdagsmännens pensioner är visserligen mycket högre, men syftet är det samma: att värna om möjligheten för driftiga personer att ägna sig åt politik utan att riskera sin privatekonomi. Att ägna sig åt konst innebär också ett avsteg från andra mer inkomstbringande karriärmöjligheter. Vi tror inte på en människosyn som hävdar att trygghet nödvändigtvis

behöver leda till passivitet, i synnerhet inte när det gäller konstnärer, som ju är vana att vara sina egna uppdragsgivare.

De nya kulturpolitiska målen ger onekligen en möjlighet att skärpa debatten. Förhoppningsvis kan de också leda till ett kulturklimat där andra värden än de rent ekonomiska ges större plats.

Tankesmedjan Det Osynliga

Stina Oscarson

Jacob Hirdwall

Erik Uddenberg